

דף קלב.

עין משפט א.

יו"ד סימן פא סעיף ח

עין בסעיף הקודם

עין משפט ב.

יו"ד סימן שה סעיף יח

כג. כהנים ולוים פטורים מפדיון הבן^י, ואפי' כהנת או לויה שנשואה לישראל אין הבן חייב בפדיון שאין הדבר תלוי באב אלא באם^ס שנאמר "פטר רחם בישראל".

כד. אם נתעברה לויה מעכו"ם פטור הבן מפדיון, אבל נתעברה כהנת מעכו"ם והוא בכור שלה חייב בפדיון^ע כשיגדל, שהרי נתחללה אמו מן הכהונה בבעילת העכו"ם.

הגה: אם הכהנת אומרת שמישראל נתעברה, והישראל מכחישה ואומר מעכו"ם נתעברה, הבן פטור^פ מן הפדיון.

עין משפט ג.

יו"ד סימן פא סעיף יז

יז. המתנות אינם נוהגות אלא בשור ושה^צ וכל הבהמות הטהורות אבל של חיה ועוף פטור. ונוהגות גם בכלאים הבא מעז ורחל וכן בכוי^ק.

ג. ממשנה שם בדף י"ג ע"א.

ס. מימרא דרב אדא בר אבהה שם בדף מ"ז ע"א, ותוס' שם והרא"ש והרמב"ם.

ע. רק כשיגדל דאמו אינה חייבת בפדיונו דאין האשה חייבת לפדות בנה, והישראל בעל הכהנת אינו חייב שהרי אינו אביו אלא העכו"ם, ע"כ חייב כשיגדל. ולפ"ז אם לא נתעברה הכהנת מעכו"ם אלא נתחללה בביתו ואח"כ נתעברה מישראל, הישראל אביו חייב בפדיונו כישראל לכל דבר. ש"ך ס"ק כ"ב.

פ. גם כשיגדל פטור דשמא אומרת אמת, ולפ"ז באשתו גמורה כיון שנאמן לומר דלאו בנו הוא מדין יכיר אפי' במכחישתו ממילא ממזר הוא ונתחללה בביאת הבועל חייב הבן בפדיון כשיגדל, ועדיין צ"ע לדינא. ש"ך ס"ק כ"ג.

צ. דכתיב "אם שור אם שה" ולא כתוב שור ושה עם וא"ו החיבור ומרכיבן מ"אם" גם בכלאים הבא מן העז ורחל שהם שניהם מן שה. לבוש. ועז בכלל שה.

ק. מדברי הב"י משמע דחייב מן התורה דאיתרבי מ"אם" אבל הב"ח כתב דאינו חייב אלא מספק לצאת י"ש.

עין משפט ד.

יו"ד סימן פא סעיף יח

עין לעיל עין משפט ב

עין משפט ה.

יו"ד סימן פד סעיף א

א. חלב שור וכשב ועז אסור ושל שאר המינים ש מותר, וכוי ת חלב אסור.

עין משפט ו.

יו"ד סימן כח סעיף ג

ג. כוי שהוא ספק חיה ספק בהמה, וכן כלאים הבא מבהמה וחיה צריך לכסות דמן מספק א בלי ברכה.
ואין שוחטים אותם ביו"ט ואם שחטן אינו מכסה דמן ב ובמוצאי יו"ט אם רישומו ניכר יכסנו.

עין משפט ז.

יו"ד סימן פה סעיף ו

ו. חלב נוהג בכוי.

עין משפט זז.

יו"ד סימן פא סעיף כ

ז. בכור לפני שבא ליד הכהן שנתערב בבהמות אחרות חייב ליתן מהם

ר. ממשנה חולין קנ"ז. וכוי חלבו אסור מיומא ע"ד.
והאוכל מחלב טריפה או נבלה חייב משום אוכל חלב ומשום אוכל נבלה וטרפה, שיש כאן איסור מוסיף שמתוך שנוסף איסור בבשרה שהיה מותר נוסף איסור על החלב וע"כ לוקה שתים. כ"כ הרמב"ם בפ"ז מהלכות מ"א הלכה ב'.
ש. היינו משאר מיני חיות טהורות שחלבם מותר באכילה, כמו בריש סי' פ'.
ושאר בהמה וחיה בין טמאה בין טהורה חלבה כבשרה.
ונפל של ג' מינים בבהמה טהורה חלבו כבשרו והאוכלו לוקה משום אוכל נבלה. רמב"ם שם הלכה א'.
ת. י"א מדרבנן משום ספיקא, וי"א דהוא בריה בפני עצמו ואיסורו מדאורייתא ואיתרבי "מכל חלב" בכריתות כ"א ע"א ויומא ע"ד.
א. דשמא בהמה היא והוי ברכה לבטלה ועובר על לא תשא.
ב. אפי' יש לו עפר מוכן משום דהרואה יאמר ודאי חיה היא דאל"כ לא היו מטריחין לכסות דמו ביו"ט ויבא להתיר חלבו. כ"כ באו"ח בסי' תצ"ח סעיף ח' ועין ברמ"א שם, ואסור לשחוט לתוך כלי ובלי לילה לכסותו שלא יאמרו מקבל הדם לזורקו לע"ז.

המתנות^א שהכהן אומר לו תן לי מתנותיה ואם אתה אומר שהוא בכור תן לי אותו כולו.

כא. בכור שניתן לכהן במומו ומכרו לישראל, ונתערב בבהמות אחרות אם הרבה שוחטים אותם, כולם פטורים^ד שעל כל אחד יאמר שלי הוא והוא הבכור. ואם אחד שוחט את כולם^ה אין פטורים לו אלא אחד מהם.

עין משפט ט. יו"ד סימן סא סעיף כה

כה. כו. השוחט לעובד כוכבים או לכהן פטור מן המתנות^ו. וישראל המשתתף עמהם^ז צריך שיעשה סימן שיבינו הרואים שאינו כולו של ישראל, ואם יושב איתו הגוי^ח בבית מטבחים אין צריך לעשות סימן.

הגה: במקום שנוהגים לשחוט אצל הגויים שאם נמצא טריפה נשאר להם ואם כשרה לוקחו הישראל בכה"ג פטור^ט מן המתנות.

ג. מגמ' חולין קל"ב.

ד. ואם שוחט אחד שוחט ב' בהמות מהן, אינו יכול לדחות את הכהן בטענת בכור רק באחד מהן. כף החיים אות פ"ז.

ואיירי שכולם בעלי מומין דאין שוחטין בכור אלא א"כ נפל בו מום, וכיון שנתערב ואין מכירין בו גם האחרים בעלי מומין הם בעל כורחך. שם באות פ"ח.

ה. לאו דוקא כולם אלא אם שוחט שנים כבר מתחייב וכנ"ל. ואם נתערב בכור באחרים והבעלים נתנו אחד מהם מרצון לכהן במתנות כהונה כולם נפטרו, אבל אם הכהן לקח בכח הרי הוא כגוזלן ואין זה פוטר התערובת. כף החיים אות צ'.

ו. ממשנה שם. וה"ה השוחט ללוי או שותף עמו או לקטן, ויש חולקין דבשוחט לקטן אפי' לא הגיע לעונת פעוטות חייב לתת, ערוך השולחן. וכף החיים אות קי"א.

ז. אבל שני ישראלים שותפים חייבים. שם אות קי"ב. ושותפות גוי הפוטר דוקא מחיים אבל לאחר שחיטה אינו כלום שהרי בשעת השחיטה חייב הוא במתנות. שם אות קי"ד.

ח. אבל בכהן שותפו לא מהני ביושב עמו וצריך סימן ודלא כהרמב"ם בפ"ט מביכורים הלכה יו"ד. כף החיים אות קי"ח.

ט. דאין זה של ישראל מחיים, וכ"כ המרדכי בשם הראב"ה, ואולי ע"ז סומכים היום שעושים כן השוחטים היהודים. ואם זה הפוך שהגוי שוחט אצל הישראל וכל כשרה נשארת לישראל בזה חייב במתנות.

עין משפט י.

יו"ד סימן פא פעיף לב

לב. לג. אמר לטבח אחר שנשחטה מכור לי בני מעייה של פרה זו הרי חייב ליתן אותם לכהן^י ומנכה לו מן הדמים.

דף קלב:

עין משפט א.

יו"ד סימן פא פעיף כ

עין לעיל דף קלב. עין משפט ח

עין משפט ב.

יו"ד סימן פא פעיף כח

כח. כט. השוחט בהמת ישראל חבירו חובה על השוחט^כ ליתן מתנותיה לכהן ואם שחט בהמת כהן או גוי פטור.

הגה: מיהו טובת הנאה לבעלים והוא יכול ליתנם לכל כהן שירצה.

הגה: אסור לישראל ליקח דינר מהכהן^ל ליתן לו המתנות. וכן מישראל כדי ליתן לבנו הנשוי לכהנת.

עין משפט ג.ד.

יו"ד סימן פא פעיף כד

כד. כה. כהן שפטור רק אם שוחט לעצמו אבל שוחט למכור אם קבוע חייב ליתן^מ מיד ואם אינו קבוע למכור שתיים ושלוש שבתות פטור

י. ממשנה קל"ב וכדמפרש הר"ן שהלוקח שקלם במשקל לעצמו והרי הגזילה אצלו וע"כ הוא מחוייב ליתן לכהן ומנכה לו למוכר הדמים, אבל אם שקלן אותם המוכר רשאי הלוקח לאכלן שהראשון הוא שגזלן. וכרב שם בדף קל"ד. ועיין בט"ז ס"ק ל"א.
כ. דכתיב "מאת זובחי הזבח" מגמ' חולין קל"ב ע"א. ואינו יכול לומר לכהן הבעלים יתנו לך. ט"ז ס"ק כ"ט. ודוקא כשעדיין הבשר ברשותו חייב השוחט ליתן אבל נתנם לבעלים אין לכהן על השוחט כלום. כ"כ הריטב"א בחידושו על מסכת ר"ה אות כ"ג.
ל. וכן אסור לכהן לסייע בהפשטת הבהמה. כף החיים אות קכ"ח. ואף דאם הישראל נתן לכהן ע"מ להחזירם ויצאו בזה ידי נתינה בדיעבד אין לעשות כן לכתחילה. שם אות קכ"ט.

מ. מפ"י רש"י משמע דמן התורה חייב אבל לדעת התוס' מדרבנן, וכ"כ הב"י בשם הר"ן דעד שלוש שבתות פטור ויותר מזה חייב משום מראית העין וע"כ בכור וכיוצא בו פטור גם בשוחט למכור מספקא דרבנן. כף החיים אות ק"ט.

מכאן ואילך חייב, והיו מנדין אותו אם לא יתן.

עין משפט ה.ו.

יו"ד סימן פא סעיף ט

ט. צריך לתת לכל אחד דבר חשוב ונותן הזרוע לאחד, וקיבה לאחד ולחיים לשנים וכו' ובשור הגדול יכול לחלק הזרוע לשנים לכל כהן פרק.

עין משפט ז.

יו"ד סימן פא סעיף ה

ה. אע"פ שמותר לאכול מבשר הבהמה קודם שיפריש המתנות לכהן מ"מ מצוה להפרישם מיד פ.

עין משפט זז.

יו"ד סימן פא סעיף יב

יב. הכהן יכול לאוכלם בכל ענין שיערב לו ואם כל הטעמים שווים אצלו יאכלם צלי ובחרדל צ.

ג. דבעינן כדי נתינה הראויה להתכבד לכל אחד, ואם היה גדי קטן נותן הכל לאחד. כ"כ הרדב"ז על הרמב"ם בפ"ב מתרומות.
 ס. והלשון צריך לחלקו לשנים חציו לכל אחד. פר"ח אות י"ד.
 ע. אפי' איסור דרבנן ליכא. פר"ח אות י"ד. ויש להחמיר דיחזקאל התפאר בעצמו שלא אכל טרם שהורמו מתנות הכהונה.
 פ. וגם ליתנם מיד משום דזריזין מקדימין למצות. לבוש.
 ואם באה בהמה שחוטה ליד הכהן זכה במתנות ואם אחר אכלם אח"כ חייב לשלם דמיון כהן הוא. ש"ך ס"ק ב'. ודוקא בא ליד כהן אחר שחיטה, אבל מחיים שלא חל החיוב עליו הו"ל כמפריש חלתו מקמח דאינה חלה. ש"ך שם.
 צ. דרך גדולה משום דכתיב למשחה בהם כדרך שהמלכים אוכלים, מחולין קל"ב. ט"ז ס"ק ט"ו. ורק אותו כהן שקיבלם במתנות כהונה אבל אם מכרם לכהן אחר או לישראל אחר אינו חייב לאוכלם צלי דאינו בתורת כהן קאכיל.